

Mødedokument

A9-0430/2023

12.12.2023

BETÆNKNING

om kønsaspektet i forbindelse med de stigende leveomkostninger og
indvirkningen af energikrisen
(2023/2115(INI))

Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling

Ordfører: Alice Kuhnke

INDHOLD

	Side
FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING	3
BEGRUNDELSE.....	19
BILAG: LISTE OVER FORETAGENDER ELLER PERSONER, SOM ORDFØREREN HAR MODTAGET INPUT FRA	22
OPLYSNINGER OM VEDTAGELSE I KORRESPONDERENDE UDVALG.....	23
ENDELIG AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB I KORRESPONDERENDE UDVALG .	24

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om kønsaspektet i forbindelse med de stigende leveomkostninger og indvirkningen af energikrisen (2023/2115(INI))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til artikel 2, artikel 3, stk. 1, og artikel 3, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union,
- der henviser til artikel 8, 9, 10, 119, 122, 127, 151, 153, stk. 2, 156, 157, 191 og 194 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,
- der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (EU's charter om grundlæggende rettigheder), navnlig bestemmelserne om sociale rettigheder og ligestilling mellem kvinder og mænd,
- der henviser til FN's 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling, princippet om "ikke at lade nogen i stikken", og navnlig verdensmål 1 om at afskaffe fattigdom, verdensmål 5 om at opnå ligestilling mellem kønnene og forbedre levevilkårene for kvinder og verdensmål 8 om at opnå bæredygtig økonomisk vækst,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 5. marts 2020 med titlen "Et EU med ligestilling: strategi for ligestilling mellem mænd og kvinder 2020-2025" (COM(2020)0152),
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 2003/55/EF¹,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF²,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder³,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU⁴,

¹ EUT L 211 af 14.8.2009, s. 94.

² [EUT L 315 af 14.11.2012, s. 1.](#)

³ [EUT L 328 af 21.12.2018, s. 82.](#)

⁴ [EUT L 158 af 14.6.2019, s. 125.](#)

- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten⁵,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/0970 af 10. maj 2023 om styrkelse af anvendelsen af princippet om lige løn til mænd og kvinder for samme arbejde eller arbejde af samme værdi ved hjælp af løngennemsigtighed og håndhævelsesmekanismer⁶,
- der henviser til Kommissionens henstilling (EU) 2023/2407 af 20. oktober 2023 om energifattigdom,
- der henviser til sin beslutning af 19. maj 2022 om de sociale og økonomiske konsekvenser for EU af den russiske krig i Ukraine – styrkelse af EU's handleevne⁷,
- der henviser til sin beslutning af 5. juli 2022 om fattigdom blandt kvinder i Europa⁸,
- der henviser til Den Europæiske Revisionsrets særberetning af 26. maj 2021 med titlen "Integration af kønsaspektet i EU-budgettet: Det er på tide at omsætte ord til handling"⁹,
- der henviser til Kommissionens henstilling (EU) 2020/1563 af 14. oktober 2020 om energifattigdom¹⁰,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 14. oktober 2020 om "En renoveringsbølge for Europa – grønnere bygninger, flere arbejdspladser, bedre levevilkår" (COM(2020)0662),
- der henviser til Det Internationale Energiagenturs data om energipriser og afgifter i slutanvendelserne¹¹,
- der henviser til Den Internationale Valutafonds rapport fra oktober 2022 med titlen "The Fog of War Clouds the European Outlook" (Krigens tåger hindrer Europas udsyn)¹²,
- der henviser til Eurostats studie fra 2022 med titlen "Living conditions in Europe" (Levebetingelser i Europa)¹³,
- der henviser til Eurostats briefingpapir af 10. februar 2022 med titlen "Energy prices on the rise in the euro area in 2021" (Stigende energipriser i euroområdet i 2021)¹⁴,
- der henviser til Eurofound's rapport af 28. oktober 2022 med titlen "The cost of living crisis and energy poverty in the EU: Social impact and policy responses – Background

⁵ [EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17.](#)

⁶ [EUT L 132 af 17.5.2023, s. 21.](#)

⁷ EUT C 479 af 16.12.2022, s. 75.

⁸ EUT C 47 af 7.2.2023, s. 2.

⁹ [Den Europæiske Revisionsret, "Integration af kønsaspektet i EU-budgettet: det er på tide at omsætte ord til handling", 26. maj 2021.](#)

¹⁰ EUT L 357 af 27.10.2020, s. 35.

¹¹ [Det Internationale Energiagentur, "End-Use Prices Data Explorer", den 28. april 2023.](#)

¹² [Den Internationale Valutafond, "The Fog of War Clouds the European Outlook" \(Krigens tåger hindrer Europas udsyn\), oktober 2022.](#)

¹³ [Eurostat, "Living conditions in Europe", 2022.](#)

¹⁴ [Eurostat, "Energy prices on the rise in the euro area in 2021", den 10. februar 2022.](#)

- paper"¹⁵ (Leveomkostningskrise og energifattigdom i EU: Sociale følger og politiske reaktioner – Baggrundspapir),
- der henviser til Eurofound's seneste studie, "Living and Working in Europe", fra foråret 2023,
 - der henviser til ligestillingsindekserne for 2021 og 2022 fra Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder (EIGE)¹⁶¹⁷,
 - der henviser til sin Eurobarometer-undersøgelse fra efteråret 2022¹⁸,
 - der henviser til forskning fra Det Verdensøkonomiske Forum af 26. januar 2023¹⁹,
 - der henviser til studiet med titlen "Gender perspective on access to energy in the EU" (Adgang til energi i EU set i et kønsperspektiv), der blev offentliggjort af Generaldirektorat for Unionens Eksterne Politikker den 18. december 2017²⁰,
 - der henviser til briefing med titlen "Gender Aspects of Energy Poverty" (Kønsaspekter i forbindelse med energifattigdom), som blev offentliggjort af Parlamentets Generaldirektorat for Interne Politikker den 1. marts 2023²¹,
 - der henviser til studiet med titlen "The Gender Dimension and Impact of the Fit for 55 Package" (Kønsperspektivet og FIT for 55-pakkens indvirkning), der blev offentliggjort af Generaldirektorat for Unionens Interne Politikker den 6. december 2022²²,
 - der henviser til briefing med titlen "Energy poverty in the EU" (Energifattigdom i EU), som blev offentliggjort af dets Generaldirektorat for Parlamentarisk Forskning den 18. september 2023²³,
 - der henviser til sin beslutning af 17. september 2020 om maksimering af potentialet for energieffektivitet i EU's bygningsmasse²⁴,
 - der henviser til udtalelse af 12. maj 2022 fra Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om energieffektivitet,

¹⁵ [Eurofound, "The cost-of-living crisis and energy poverty in the EU: Social impact and policy responses – Background paper \(Leveomkostningskrisen og energifattigdom i EU: Sociale følger og politiske reaktioner – Baggrundspapir\), oktober 2022.](#)

¹⁶ [Ligestillingsindekset for 2021 fra Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder \(EIGE\).](#)

¹⁷ [EIGE, Ligestillingsindeks for 2022.](#)

¹⁸ [Den Europæiske Union, EP's undersøgelse i efteråret 2022: "Parlemeter", januar 2023.](#)

¹⁹ [WEF, "This is why women are bearing the brunt of the cost of living crisis, according to research" \(Derfor rammes kvinder hårdest af leveomkostningskrisen, ifølge forskning\), januar 2023.](#)

²⁰ [Europa-Parlamentet, Generaldirektoratet for Unionens Interne Politikker, Temaafdelingen for Borgernes Rettigheder og Konstitutionelle Anliggender, "Gender perspective on access to energy in the EU", den 18. december 2017.](#)

²¹ [Europa-Parlamentet, Generaldirektoratet for Unionens Interne Politikker, Temaafdelingen for Borgernes Rettigheder og Konstitutionelle Anliggender, "Gender Aspects of Energy Poverty", den 1. marts 2023.](#)

²² [Europa-Parlamentet, Generaldirektoratet for Unionens Interne Politikker, Temaafdelingen for Borgernes Rettigheder og Konstitutionelle Anliggender, "The Gender Dimension and Impact of the Fit for 55 Package", den 6. december 2023.](#)

²³ [Europa-Parlamentet, Generaldirektoratet for Parlamentarisk Forskning, "Energy poverty in the EU", den 18. september 2023.](#)

²⁴ [EUT C 385 af 22.9.2021, s. 68.](#)

- der henviser til Udviklingsudvalgets betænkning af 7. april 2021 om klimaændringernes indvirkning på sårbare befolkningsgrupper i udviklingslandene og udtalelse af 2. oktober 2020 fra Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling,
 - der henviser til sin beslutning af 10. februar 2021 om begrænsning af uligheder med særligt fokus på fattigdom blandt personer i arbejde²⁵,
 - der henviser til sin beslutning af 21. januar 2021 om adgang for alle til en anstændig bolig til en overkommelig pris²⁶,
 - der henviser til sin beslutning af 15. december 2021 om gennemførelse af direktivet om bygningers energimæssige ydeevne²⁷,
 - der henviser til sin beslutning af 3. oktober 2023 om sikring af at europæisk transport opfylder kvinders behov²⁸,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 54,
 - der henviser til betænkning fra Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling (A9-0430/2023),
- A. der henviser til, at inflationen er steget kraftigt siden 2021, primært som følge af høje energi- og fødevarerpriser, forstærket af den uberettigede angrebskrig mod Ukraine²⁹; der henviser til, at lønningerne ikke forventes at stige lige så hurtigt som inflationen, hvilket fører til en leveomkostningskrise; der henviser til, at denne krise udgør en akut trussel mod kvinders livsgrundlag, sundhed, trivsel, økonomisk uafhængighed og adgang til en bolig og samtidig begrænser deres købekraft og evne til at købe basale fornødenheder såsom mad, hvilket forhindrer dem i at have en anstændig levestandard;
- B. der henviser til, at priserne generelt er steget med 11,5 % i EU siden oktober 2021, og at fødevarer er blevet særlig hårdt ramt, idet inflationen steg til 17,8 % i oktober 2022; der henviser til, at den gennemsnitlige inflation i 2023 i overensstemmelse med ECB's makroøkonomiske fremskrivninger for euroområdet fra september 2023 anslås til 5,6 %, hvilket er en opjustering i forhold til tidligere fremskrivninger; der henviser til, at ifølge Eurofound var de høje stigninger i de nominelle lønsatser i mange lande i 2023 ikke tilstrækkelige til at opretholde kvindelige arbejdstageres købekraft;
- C. der henviser til, at covid-19-pandemien, den stigende leveomkostningskrise og krigen mod Ukraine har intensiveret en allerede eksisterende krise og de usikre arbejds- og levevilkår, som mange kvinder står overfor; der henviser til, at de kønsspecifikke konsekvenser af sådanne kriser yderligere fastholder systemiske uligheder mellem kønnene på tværs af flere sektorer;
- D. der henviser til, at kvinder i al deres mangfoldighed rammes uforholdsmæssigt af konsekvenserne af leveomkostningskrisen, da de hyppigt tilhører den fattigste del af

²⁵ [EUT C 465 af 17.11.2021, s. 62.](#)

²⁶ [EUT C 456 af 10.11.2021, s. 145.](#)

²⁷ [EUT C 251 af 30.6.2022, s. 58.](#)

²⁸ [Vedtagne tekster, P9_TA\(2023\)0339.](#)

²⁹ [Eurostat, "Energy prices on the rise in the euro area in 2021" \(Stigende energipriser i euroområdet i 2021\), den 10. februar 2022.](#)

befolkningen, der repræsenterer 70 % af de 1,3 mia.³⁰ mennesker, der lever under fattige forhold; der henviser til, at kvinder konsekvent stilles ringere på grund af strukturelle og kulturelle faktorer såsom traditionelle kønsnormer;

- E. der henviser til, at kvinder er overrepræsenteret i usikre job, fleksible arbejdsformer, atypiske og fleksible kontrakter (deltidsarbejde, midlertidigt arbejde, uformelle job) og overrepræsenteret blandt arbejdstagere med mindsteløn; der henviser til, at kvinder også har en tendens til at have lavere indkomster og velstand som følge af løn- og pensionsforskellene og derfor er mere tilbøjelige til at melde om vanskeligheder med at få enderne til at mødes og stadig bærer en uforholdsmæssig stor byrde af ulønnet omsorgsarbejde, hvilket efterlader dem med færre ressourcer til at beskytte sig mod de negative konsekvenser af leveomkostningskrisen; der henviser til, at kvinder også er særligt påvirket af tidsfattigdom, der defineres som den enkeltes mangel på tilstrækkelig tid til hvile og fritid, når den tid, der er nødvendig til lønnet beskæftigelse og ulønnet arbejde, fratrækkes, og at de derfor ikke er i stand til at reducere arbejdstiden uden at ende i (dybere) fattigdom;
- F. der henviser til, at kvinder har tendens til at være "støddæmpere for fattigdom" og bærer hovedansvaret for og den mentale byrde af køb og tilberedning af mad til deres familier og koordineringen af forskellige andre pleje- og husholdningsopgaver såsom budgetstyringen i fattige husholdninger og derfor er meget mere påvirket af de stigende leveomkostninger og energikrisen; der henviser til, at denne rolle som primær omsorgsperson i familien lægger en uforholdsmæssig stor andel af byrden ved ulønnet pleje og husligt arbejde på kvinder;
- G. der henviser til, at flere på hinanden følgende kriser har haft negative virkninger for kvinder over hele verden, hvilket har hindret fremskridtene med hensyn til ligestilling mellem kønnene; der henviser til, at kvinder er særligt påvirket af nedskæringer i investeringer og budgetnedskæringer i offentlige tjenester såsom uddannelse, sundhed og transport samt velfærdshjælp, da de er mere tilbøjelige til at arbejde inden for, være afhængige af og blive leverandører af disse offentlige tjenester, når de trækkes tilbage;
- H. der henviser til vigtigheden af at bekæmpe forskelsbehandling mellem mænd og kvinder for så vidt angår adgang til beskæftigelse og arbejde, og at fremme af karrieremæssig ligestilling og ligestilling inden for faggrupper, erhvervsuddannelse og lønninger er afgørende, samtidig med at rettighedsbaseret arbejde bør styrkes, og retten til kollektive forhandlinger og fagforeninger beskyttes;
- I. der henviser til, at energikrisen i Europa har understreget behovet for en reform af det europæiske elektricitetsmarked; der henviser til, at dette marked ved at indeksere elpriserne i forhold til gaspriserne har skabt væsentlige muligheder for spekulation, hvilket fører til betydelige vanskeligheder for virksomheder, særligt SMV'er, og for husholdninger, navnlig husholdninger med personer i sårbare situationer, eller med personer, som bor i landdistrikter, herunder kvinder, som er særligt udsatte; der henviser til, at denne økonomisk spekulation har bidraget til at øge energiomkostningerne; der henviser til, at prisregulering i energisektoren er et af de vigtigste redskaber til at sikre

³⁰ [The gender security project, "Can 70 % of the World's Poor Celebrate International Women's Day?" \(Projektet om sikkerhed for kønnene, "Kan 70 % af verdens fattigste fejre international kvindedag?"\), marts 2022](#)

borgernes økonomiske og sociale rettigheder og sikre, at alle har adgang til elektricitet, opvarmning og køling i forbindelse med omstillingen til grøn energi;

- J. der henviser til, at Rådet i forbindelse med reformen af elmarkedet nåede til enighed om at gøre elpriserne mindre afhængige af svingende priser på fossile brændstoffer, beskytte forbrugerne mod prisstigninger, fremskynde udbredelsen af vedvarende energikilder og forbedre forbrugerbeskyttelsen;
- K. der henviser til, at klimaændringer og klimarelaterede katastrofer skærper leveomkostningskrisen og har en særlig indvirkning på kvinder, da kvinder statistisk set har større risiko for fattigdom; der henviser til, at de grupper, der allerede er økonomisk trængt, rammes hårdest af volatiliteten i det på fossile brændstoffer baserede energisystem, mens store økonomiske grupper, såsom energi- og fødevarerindustrier, opnår rekordhøje profiler;
- L. der henviser til, at energifattigdom udgør en enorm udfordring og et alvorligt socialt problem for EU; der henviser til, at selv før den nuværende krise, i 2021, var 6,9 % af alle husstande i Unionen bagud med deres forsyningsregninger, og 6,4 % angav, at de ikke var i stand til at holde deres hjem varme; der henviser til, at i 2020 boede næsten 15 % af alle husstande i hjem med utætheder, ødelagte tage eller råd³¹;
- M. der henviser til, at over 41 millioner europæere i 2022 ikke var i stand til at opvarme deres hjem tilstrækkeligt; der henviser til, at dette tal svarer til befolkningerne i Grækenland, Portugal, Ungarn og Sverige tilsammen, hvilket betyder, at disse mennesker skal vælge mellem at opvarme deres hjem eller købe mad; der henviser til, at det anslås, at tallet kan være meget højere, idet EU's observatorium for energifattigdom sætter antallet til mere end 50 millioner berørte husstande; der henviser til, at energifattigdom er et flerdimensionelt fænomen, der anses for at være forårsaget af en kombination af lav indkomst, høje energiomkostninger og ringe energieffektivitet i bygninger;
- N. der henviser til, at bygninger står for 40 % af det endelige energiforbrug i EU og 36 % af EU's energirelaterede drivhusgasemissioner, og at 75 % af bygningsmassen i EU stadig er energiineffektiv;
- O. der henviser til, at energifattigdom forværres af eksisterende uligheder mellem kønnene, navnlig dem, der vedrører indkomst, såsom forskel mellem kønnene vedrørende løn, pension og deltagelse; der henviser til, at lønforskellen mellem kønnene stadig er på 12,7 % i EU³²; der henviser til, at den kumulative virkning af disse kønsbestemte indkomstforskelle i en kvindes levetid fører til, at kvinder modtager en pensionsindkomst, som i EU gennemsnitlig er 35 % lavere end den, mænd modtager; der henviser til, at retten til lige løn for lige arbejde ikke altid er garanteret og fortsat er en af de største udfordringer i bestræbelserne på at overvinde lønmæssig forskelsbehandling; der henviser til, at der fortsat er forskelle med hensyn til kønsbestemte pensionsforskelle mellem EU-medlemsstaterne, fra 2,6 % i Estland til 46,1 % i Malta; der henviser til, at den kønsbestemte pensionsforskel fører til, at kvinder har en højere risiko for fattigdom i alderdommen og social udelukkelse;

³¹ Eurostat, "EU-statistikker over indkomstforhold og levevilkår".

³² Europa-Kommissionen, "The gender pay gap situation in the EU" (Den kønsbestemte lønforskel i EU).

- P. der henviser til, at kvinder, navnlig enlige mødre og personer, der oplever intersektionel forskelsbehandling på grund af etnicitet, race, migrationsstatus, seksuel orientering, handicap eller alder, hyppigere rammes af energifattigdom; der henviser til, at dette betyder, at den aktuelle leveomkostningskrise vil skærpe den kønsafhængige energifattigdom i EU; der henviser til, at der er behov for yderligere disaggregerede data vedrørende køns- og intersektionel ligestilling; der henviser til, at verden ifølge FN står over for den største leveomkostningskrise i en generation;
- Q. der henviser til, at i 2022 var mere end en femtedel af EU's befolkning, der levede i husholdninger med hjemmeboende børn, i risiko for fattigdom eller social udstødelse; der henviser til, at 44 % af enlige mødre og 31 % af enlige kvinder i slutningen af 2022 forventede vanskeligheder med at betale energiomkostninger i de kommende måneder³³;
- R. der henviser til, at energikrisen og den højere andel af energiomkostningerne i kvinders samlede indkomst reducerer deres finansielle kapacitet til at opbygge en selvstændig eksistens, hvilket gør det vanskeligere for kvinder uden indkomst eller med en lav indkomst at undslippe vold i hjemmet og misbrug fra en partner, som de er finansielt bundet til;
- S. der henviser til, at energifattigdom er forbundet med betydelige konsekvenser for menneskers fysiske og psykiske sundhed, da f.eks. kolde stuetemperaturer er forbundet med øget risiko for stress, søvnforstyrrelser, luftvejssygdomme og kredsløbssygdomme³⁴; der henviser til, at kvinder står over for betydelige sundheds- og sikkerhedsrisici som følge af luftforurening fra husholdninger og mangel på belysning, og at kvinder ifølge en WHO-undersøgelse har en højere relativ risiko end mænd for at udvikle negative sundhedsresultater som følge af eksponering for røg fra fast brændsel, herunder kronisk obstruktiv lungesygdom og lungekræft; der henviser til, at kolde huse og dermed forbundne sundhedsrisici er blevet anerkendt som en potentiel årsag til overdødelighed om vinteren³⁵;
- T. der henviser til, at landdistrikter, indre områder, områder i den yderste periferi og områder med høj risiko for affolkning er særligt udsatte for energifattigdom på grund af de lavere relative indkomster for husholdninger i disse områder og i betragtning af landbrugernes husholdningers specifikke energibehov; der henviser til, at der desuden er færre investeringer i forbedring af energieffektiviteten i boliger; der henviser til, at kvinder, der bor i disse områder, er mere udsatte for at blive ramt af energifattigdom og rammes uforholdsmæssigt hårdt af utilstrækkelig adgang til ren energi til overkommelige priser, da de ofte er primære brugere af husholdningsenergi;
- U. der henviser til, at der er ringe kendskab til eller få tilgængelige data om, hvordan energifattigdom påvirker kvinder i EU; der henviser til, at EU's observatorium for energifattigdom ikke leverer kønsopdelte data i sine offentligt tilgængelige sæt af indikatorer; der henviser til, at kun få medlemsstater har vedtaget definitioner af

³³ [Eurofound, "The cost-of-living crisis and energy poverty in the EU: Social impact and policy responses – Background paper" \(Leveomkostningskrisen og energifattigdom i EU: Sociale følger og politiske reaktioner – Baggrundspapir\), oktober 2022.](#)

³⁴ [EIGE's indeks for ligestilling mellem kønnene 2023.](#)

³⁵ [EIGE's indeks for ligestilling mellem kønnene 2023.](#)

- energifattigdom og indikatorer for energifattigdom, og at disse sædvanligvis ikke tager hensyn til køn;
- V. der henviser til, at solenergi ikke kun kan tilbyde en løsning på den nuværende energikrise, men også kan have en positiv indvirkning på ligestilling mellem kønnene og retfærdighed på verdensplan;
- W. der henviser til, at kvinder i energisektoren har tendens til at arbejde mere i virksomheder, hvor lønningerne er lavere, end i andre sektorer end energisektoren; der henviser til, at kun 20 % af de øverste ledelsesroller varetages af kvinder i energisektoren, og at kvinder derfor spiller en utilstrækkelig rolle på energiselskabernes ledelsesniveau; der henviser til, at kvinders fulde inklusion i disse stillinger vil bidrage til at fremme innovation, gennemføre nye ledelsesmetoder og fremme mangfoldighed i arbejdsstyrken og dermed fremme en positiv cyklus af ligestilling mellem kønnene, der bidrager til omstillingen til grøn energi;
- X. der henviser til, at kvinder ifølge FN kan være stærke drivkræfter for forandring i omstillingen til ren energi; der henviser til, at skabelsen af et gunstigt miljø for kvinders iværksætterier og bæredygtig energi også vil kræve samarbejde med en bred vifte af interessenter fra den private sektor; der henviser til, at det er vigtigt at afhjælpe de eksisterende kønsbestemte forskelle i adgangen til finansiering, information, teknologi, varer og tjenesteydelser for at mindske investeringsrisiciene og fremme adgangen til virksomhedsfinansiering for kvindelige iværksættere inden for bæredygtig energi;
- Y. der henviser til, at forbedring af kvinders adgang til bæredygtig energi og muligheder er en forudsætning for fattigdomsbekæmpelse og kvinders økonomiske selvstændiggørelse på verdensplan;
- Z. der henviser til, at energisektoren ifølge Det Verdensøkonomiske Forum kæmper med en beklagelig mangel på kvindelige kandidater inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed, kunst og matematik (STEAM), hvilket reducerer puljen af potentielle ansøgere; der henviser til, at kvinder udgør 52 % af den europæiske befolkning og størstedelen af de videregående uddannede i EU, men kun udgør 17,9% af professorer inden for ingeniørvirksomhed og teknologi³⁶, udgør to ud af fem forskere og ingeniører og derfor kun udgør 34 % af arbejdsstyrken med en karriere inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM);³⁷ der henviser til, at energiomstillingen kan drage betydelig fordel af kvinders viden og erfaring;
- AA. der henviser til, at Kommissionen ikke har opfyldt sit tilsagn i strategien for ligestilling mellem kønnene om at integrere et kønsperspektiv i alle sine større initiativer, herunder den europæiske grønne pagt og relaterede politikker;
- AB. der henviser til, at Kommissionen i henhold til traktaterne er forpligtet til at fremme ligestilling mellem kønnene; der henviser til, at Den Europæiske Revisionsret imidlertid ikke mener, at et kønsperspektiv er blevet integreret i EU-budgettet, da nøgleelementer såsom kønsanalyse, kønsrelaterede mål, indikatorer og ansvarlighed gennem rapportering i vid udstrækning mangler;

³⁶ [Europa-Kommissionen, "She figures 2021", november 2021.](#)

³⁷ [Europa-Kommissionen, "Towards a manifesto for gender-inclusive STE\(A\)M education and careers" \(Et manifest for kønsinkluderende STE\(A\)M-uddannelse og -karrierer\), oktober 2022.](#)

- AC. der henviser til, at ligestillingsspørgsmål stort set ikke er til stede i genopretnings- og resiliensfacilitetens søjler for grøn og digital omstilling, hvilket udgør en forspildt chance for at integrere ligestilling mellem kønnene effektivt i klima- og miljømålene;
- AD. der henviser til, at et studie, der er bestilt af Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling (FEMM), viser, at mænd ofte favoriseres frem for kvinder og andre marginaliserede grupper, når det drejer sig om udformningen af tilskud og støtte under Fit for 55-pakken samt i andre politikker, programmer og finansiering til den grønne omstilling;
- AE. der henviser til, at kønsperspektivet er fraværende i medlemsstaternes og EU's politikker og foranstaltninger, der har til formål at imødegå og afbøde virkningerne af leveomkostningskrisen; der henviser til, at omkring to tredjedele af de foranstaltninger, som medlemsstaterne har indført for at afbøde de stigende inflationsrater, ikke er rettet mod særlige grupper i sårbare situationer og kun tilvejebringer kortsigtede løsninger og ikke svar, der kan bidrage til en socialt retfærdig og grøn omstilling, såsom at fremme energibesparelser eller overgangen til vedvarende energikilder;
- AF. der henviser til, at EU's indsats bør tage hensyn til betydningen af begrebet klimaretfærdighed og tilsagnet fra alle parter i Parisaftalen om at respektere, fremme og overveje deres forpligtelser vedrørende menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene, når de træffer foranstaltninger til at imødegå klimaændringer;

Kønsfølsomme løsninger på energifattigdom og de stigende leveomkostninger

1. opfordrer Kommissionen til at opfylde kommissionsformand Ursula von der Leyens positive tilsagn om at fremme ligestilling mellem kønnene i al politikudformning og understreger, at der skal gøres mere, eftersom der mangler et kønsperspektiv i de vigtigste klima-, energi- og miljøinitiativer, der fremlægges; opfordrer til, at den europæiske grønne pagt sikrer en retfærdig og socialt retfærdig omstilling, der fungerer for alle, ved at udvikle en kønstransformativ intersektionel strategi til bekæmpelse af energifattigdom og ved at øge offentlige investeringer i sociale, økonomisk overkommelige og energieffektive boliger under hensyntagen til de specifikke behov hos kvinder, der ofte bidrager væsentligt til energistyring i husholdningerne, men mangler lige adgang til ressourcer;
2. beklager, at Kommissionens henstilling (EU) 2023/2407 af 20. oktober 2023 om energifattigdom³⁸ og den ledsagende vejledning³⁹ ikke anerkender de kønsspecifikke aspekter af energifattigdom og det afgørende behov for kønsopdelte data for på passende vis at vurdere sårbare husholdningers behov som en nøgleindikator; er bekymret over, at Kommissionen ikke har taget adskillige opfordringer til sig fra Europa-Parlamentet, civilsamfundet og Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder (EIGE) om at udvikle kønsspecifikke indikatorer for at sikre, at den grønne omstilling er social retfærdig;
3. opfordrer EU til at fremme en ekstraordinær pakke til støtte for mennesker, der kæmper med skyhøje leveomkostninger, herunder 100 mia. EUR til familier, især

³⁸ [EUT L, 2023/2407, 23.10.2023.](#)

³⁹ Kommissionens henstilling om energifattigdom. EU's vejledning om energifattigdom. Ledsagedokument (SWD(2023)0647).

eneforsørgerfamilier – hvoraf langt de fleste ledes af kvinder – der er hårdest ramt af energifattigdom, og mindst 20 mia. EUR til at opskalere den europæiske børnegarantiordning;

4. opfordrer medlemsstaterne og EU til hurtigst muligt at garantere økonomisk overkommelige forsyningstjenester og fødevarer til lavindkomsthusholdninger og navnlig dem, der udsættes for intersektionel forskelsbehandling; understreger, at ingen bør være nødt til at fryse midt om vinteren eller lide under varmen i de stegende hede sommermåneder, og opfordrer medlemsstaterne og EU til at forbyde afkobling fra energileverancer; understreger, at øget energieffektivitet gennem reovering af boliger bør være en prioritet i alle medlemsstater;
5. minder om, at der med mere end 50 millioner mennesker, der er berørt af energifattigdom i EU, bør ydes finansiel bistand for at hjælpe lavindkomsthusholdninger med at overholde minimumsstandarder for energimæssig ydeevne; mener, at det er vigtigt, at medlemsstaterne garanterer sårbare personers adgang til elektricitet;
6. minder om, at energifattigdom i uforholdsmæssig grad rammer kvinder i hele EU, og medlemsstaterne bør derfor afsætte den nødvendige støtte til at afhjælpe energifattigdom blandt kvinder;
7. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til uopsætteligt at tage skridt til at imødegå fattigdom og voksende ulighed blandt kvinder, navnlig i sårbare grupper, herunder enlige mødre, kvinder med handicap, kvinder med racemæssig eller etnisk baggrund, LGBTIQ+-personer, migrant- og flygtningekvinder, ældre kvinder og kvinder i landdistrikter eller affolkede områder; opfordrer Kommissionen til at udarbejde en ambitiøs europæisk 2030-strategi for bekæmpelse af fattigdom, herunder tidsfattigdom, med konkrete mål til at mindske fattigdom og fokus på at bekæmpe fattigdom blandt kvinder og bryde mønsteret med risici for fattigdom over flere generationer;
8. opfordrer medlemsstaterne til at vedtage specifikke foranstaltninger til bekæmpelse af risikoen for fattigdom i alderdommen og anlægge en kønssensitiv tilgang, når de reformerer pensionssystemerne, tilpasser pensionsalderen og styrker pensioner og sociale ydelser og tjenester såsom langtidspleje, idet der tages hensyn til kvinders underrepræsentation på arbejdsmarkedet samt kønsopdeling på arbejdsmarkedet og kønsbaseret forskelsbehandling;
9. opfordrer Kommissionen til, hvor det er relevant, at vurdere og foreslå nye lovgivningsmæssige retsakter for at forhindre spekulanter i at gøre adgang til energi uoverkommelig for kvinder;
10. fremhæver, at adgang til elektricitet spiller en afgørende rolle for fattigdomsbekæmpelse og for at sikre fuld og lige deltagelse i samfundet;
11. opfordrer Kommissionens Generaldirektorat for Energi til at udvikle en kønshandlingsplan, der integrerer kønsaspektet, herunder retten til energideling som nævnt i direktiv (EU) 2018/2001, i al EU's energilovgivning, og udvikler specifikke foranstaltninger og målrettede fonde for at bekæmpe energifattigdom og navnlig dens kønsspecifikke konsekvenser;

12. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at sikre, at kønsaspektet og intersektionelle dimensioner indarbejdes i alle ordninger for energieffektivitet og elektricitet fra vedvarende energikilder, herunder retten til energideling, med henblik på at støtte de borgere, der er mest berørt af energifattigdom; anerkender bidraget fra initiativer, der ledes af kvinder, til bæredygtige energiløsninger og kvinders afgørende rolle i udformningen af sådanne løsninger på alle niveauer, herunder husstands niveau, lokalsamfund, lokalt, nationalt og europæisk plan;
13. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at integrere ligestilling mellem kønnene i alle politikker for at opnå den bedste reaktion på energikrisen, som i uforholdsmæssig høj grad rammer kvinder; opfordrer i denne forbindelse Kommissionen til at udarbejde en rapport om de kønsrelaterede konsekvenser af de stigende leveomkostninger som følge af energikrisen, herunder en kønsspecifik vurdering af gennemførelsen af dens henstilling om energifattigdom; opfordrer medlemsstaterne til at overvåge priserne på energi, transport og andre basale varer med henblik på at udvikle specifikke foranstaltninger til bekæmpelse af risikoen for social udstødelse og fattigdom med fokus på adgangen til økonomisk overkommelige boliger, transport, retsvæsen og energi;
14. opfordrer Kommissionen til at forlange, at medlemsstaterne gennemfører obligatoriske kønsspecifikke konsekvensanalyser i nationale energi- og klimaplaner, herunder når de rapporterer om energifattigdom;
15. opfordrer Kommissionen til at udarbejde specifikke retningslinjer for, hvordan man sikrer, at medlemsstaterne anvender kønsmainstreaming og kønsanalyse korrekt, når de udfører de nationale energi- og klimaplaner, herunder foranstaltninger og tiltag til at afhjælpe energifattigdom; mener, at indarbejdelse af en kønsanalyse med et intersektionelt perspektiv i de nationale energi- og klimaplaner er nøglen til at fremme en socialt retfærdig energiomstilling;
16. opfordrer medlemsstaterne til at øge de offentlige investeringer i politikker, hvis direkte eller indirekte formål er at modvirke de negative virkninger af leveomkostningskrisen for kvinder i al deres mangfoldighed, til at beskytte ofre for kønsbaseret vold og sikre adgang til gratis offentlige tjenester af høj kvalitet inden for pleje, uddannelse, sundhed – herunder seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder – og økonomisk overkommelige boliger, transport og energi samt anstændig beskæftigelse; opfordrer medlemsstaterne til at være særligt opmærksomme på landdistrikter, indlandsområder, regioner i den yderste periferi og regioner, der er i fare for affolkning, og som ofte mangler tilstrækkelig levering af disse tjenester;
17. fremhæver, at virkningen af høj inflation og høje energiomkostninger undergraver de offentlige tjenester, som kvinder er mere afhængige af, og inden for hvilke kvinder er mere tilbøjelige til at arbejde; understreger, at nedskæringer i medlemsstaternes budgetter til børnepasning, uddannelse og førskoleaktiviteter og omsorgspersoner har direkte konsekvenser for kvinder, der påtager sig størstedelen af de yderligere opgaver, der er forbundet hermed; opfordrer medlemsstaterne til at øge finansieringen til den sociale infrastruktur, især inden for sundheds- og plejeydelser, og at prioritere socialt boligbyggeri og investering i renovering af boliger for at reducere energiomkostningerne;

18. understreger, at energiomkostningskrisen sammen med leveomkostningskrisen har en negativ indvirkning på kvinders økonomiske og sociale inklusion, sundhed og grundlæggende rettigheder, herunder seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder; fremhæver, at omkring en tredjedel af befolkningen siger, at de opgav lægebehandling i 2022, og at flere rapporterer at blive tvunget til at opgive lægebehandling på grund af stigende omkostninger, længere ventetider og mangel på læger og medicin;
19. opfordrer til at sikre en passende minimumsindkomst i overensstemmelse med de europæiske henstillinger med henblik på at fremme ligestilling mellem kønnene, indkomstsikkerhed og økonomisk uafhængighed for kvinder; minder om, at passende mindstelønninger er en nødvendig garanti for at sikre en mere retfærdig lønfordeling og garantere et grundlæggende nedre lønniveau, der beskytter kvinder; fremhæver, at ovennævnte instrumenter skal respektere de rettigheder, der er fastsat i kollektive overenskomster;
20. opfordrer Kommissionen til at afstå fra at fremme politikhenstillinger, der vil føre til en stigning i usikre ansættelsesforhold, deregulering af arbejdstiden, reduktion af lønninger, modarbejdelse af den kollektive forhandlingsret eller privatisering af offentlige tjenesteydelser og social sikring;
21. anmoder om en offentlig transportpolitik, der tager hensyn til kønsligestilling, navnlig ved at øge og forbedre den offentlige transportservice og ved at tilbyde effektiv mobilitet, så kvinder kan finde arbejde og deltage mere aktivt på arbejdsmarkedet (og opnå en bedre balance mellem arbejdsliv og privatliv);
22. opfordrer medlemsstaterne til at sikre, at der ikke skabes en kunstig spekulationsboble til skade for kvinders velfærd;
23. bemærker, at adgang til en ordentlig bolig er en grundlæggende ret, som skal beskyttes og skal betragtes som en forudsætning for udøvelsen af og adgangen til andre grundlæggende rettigheder og for et værdigt liv; beklager, at mange kvinder som følge af forskelsbehandling og ulighed på boligområdet lever under usikre, uværdige og problematiske forhold og er i øget risiko for hjemløshed og vold; understreger, at tvangsudsættelser og andre krænkelse af retten til en bolig påvirker kvinder uforholdsmæssigt og styrker de eksisterende uligheder, hvilket udgør en betydelig hindring for ligestilling mellem kønnene; opfordrer Kommissionen til at vurdere og, hvis det er relevant, foreslå nye retsakter for at mindske finansialiseringen af boligmarkedet og forhindre spekulanter i at gøre boliger prismæssigt utilgængelige;
24. opfordrer Kommissionen til at give lokale myndigheder, herunder bymyndigheder, mulighed for at skærpe deres kontrol over onlineplatforme for udlejning af boliger; opfordrer medlemsstaterne til at tage skridt til at regulere priserne, øge udbuddet og udvalget af tilgængelige offentlige boliger og håndtere virkningen af rentestigninger som følge af inflation;
25. opfordrer Kommissionen til at anmode medlemsstaterne om at sikre energiforsyningen i områder, der ligger fjernt fra byområder, således at kvinder og deres familier er sikret grundlæggende levevilkår i landområderne;

26. understreger, at den byrde, der ligger på de mest sårbare forbrugere, som skyldes udsving på energimarkedet, kan mindskes betydeligt ved at forbedre energieffektiviteten i bygninger;
27. opfordrer energiselskaber til at anvende en proportional tilgang til at afbryde brugere fra energi under hensyntagen til behov, udfordringer og andre vanskeligheder for kvinder, enlige mødre, kvinder med handicap, ældre kvinder, piger samt kvinder, der bor i landdistrikter og indlandsområder under en leveomkostningskrise, som er forbundet med energikrisen;
28. opfordrer EU og medlemsstaterne til at integrere et kønsperspektiv og et tværfagligt perspektiv i deres definitioner af energifattigdom, der gør det muligt at sammenligne og overvåge denne virkelighed på en måde, som går ud over det generelle begreb "sårbare husstande", hvorved der gives en bedre forståelse af de forskellige situationer inden for den enkelte husstand;
29. gentager sin opfordring til Kommissionen, Eurostat og medlemsstaterne om yderligere at udvikle og forbedre indsamlingen af kønsopdelte og intersektionelle data, statistikker, forskning og analyse, da dette er den eneste måde at sikre, at specifikke situationer ikke overses og tjener som grundlag for informeret politisk beslutningstagning;
30. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at anmode Eurostat om kønsopdelte data om energifattigdom; opfordrer i denne forbindelse EU's observatorium for energifattigdom til i samråd med Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder, Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder og Det Europæiske Miljøagentur at anvende sådanne data til at udvikle og udvælge kønsspecifikke indikatorer, der muliggør evidensbaseret politikudvikling på dette område;
31. mener, at medlemsstaterne i øget grad bør bestræbe sig på at inkludere kønsopdelte data i deres nationale bygningsrenoveringsplaner for bedre at kunne målrette politikker og tiltag;
32. understreger vigtigheden af at fremme kontinuerlig kønsfølsom forskning og innovation i sektoren for vedvarende elektricitet;
33. opfordrer medlemsstaterne og EU til hurtigst muligt at sikre økonomisk overkommelige forsyningstjenester til SMV'er, der ledes af kvinder, og navnlig dem, der udsættes for intersektionel forskelsbehandling; anerkender, at kvindedrevne virksomheder og lokale virksomheder med en høj procentdel af kvindelige arbejdstagere ofte er en afgørende del af produktionen af basale varer; understreger, at kvindelige iværksættere ikke bør påtage sig en uforholdsmæssig stor byrde i form af økonomisk spekulation og få lige adgang til de muligheder, som den grønne omstilling giver, samtidig med at dens ulige virkninger afbødes;
34. understreger, at principperne om ligebehandling og integration af kønsaspektet bør være kernen i princippet om "energieffektivitet først" og bør afspejles i politiske beslutninger, planlægnings- og investeringsbeslutninger;

Hen imod en kønsinkluderende grøn omstilling

35. minder om, at en retfærdig grøn omstilling er nødvendig for at undgå alvorlige fremtidige kriser og øget fattigdom; minder endvidere om, at den grønne omstilling kun vil være socialt retfærdig, hvis den indeholder et kønsperspektiv og garanterer lige muligheder for kvinder og personer, der oplever intersektionel forskelsbehandling, samt deres meningsfulde inddragelse i den politiske beslutningsproces; opfordrer derfor Kommissionen til at udpege en EU-kordinator for køns- og klimaspørgsmål, der råder over tilstrækkeligt personale og tilstrækkelig finansiering, og til at indføre kønsspecifikke konsekvensanalyser i alle EU's politikker og lovgivning, navnlig initiativer inden for rammerne af den europæiske grønne pagt;
36. bemærker, at udvidelse af adgangen til grøn energi og fremme af dens økonomiske overkommelighed er afgørende for at opnå en mere inklusiv og bæredygtig udvikling; anerkender, hvordan hurtigt faldende omkostninger til vedvarende energiteknologi og nye forretningsmodeller tilbyder energiløsninger, der er meget lovende med hensyn til at fremskynde adgangen til bæredygtig energi for kvinder i al deres mangfoldighed;
37. understreger, at kvinder har en strategisk og fordelagtig rolle at spille i den grønne omstilling, da de er centrale aktører i udviklingen af bæredygtige og økologisk forsvarlige forbrugs- og produktionsmønstre samt i erhvervslivet og politikudformningen på alle niveauer; fremhæver det umiddelbare behov for at anerkende deres potentiale for at fremme bæredygtig energi og bidrage til opnåelsen af flere af verdensmålene for bæredygtig udvikling (SDG'er);
38. beklager, at kvinders potentiale som iværksættere ifølge FN er underudnyttet inden for energisektoren; opfordrer Kommissionen til at støtte kvindelige iværksættere inden for bæredygtig energi og medlemsstaterne i at lukke de eksisterende kønsskævheder og forbedre deres adgang til information, teknologi, varer og tjenesteydelser, markeder og finansiering navnlig ved at styrke traditionelle og innovative finansielle formidlingstjenester såsom integrerede webbaserede platforme;
39. roser lokale/nationale regeringer eller private virksomheder, der gør en stor indsats for at tackle de sociale, økonomiske dimensioner af energifattigdom, og vil opfordre dem til at fortsætte dette arbejde ved at medtage et kønsperspektiv, hvor det er muligt, og sikre, at sproget/kommunikationen, der bruges, er kønsinkluderende og tilbydes i blindskrift til dem, der har brug for det;
40. beklager, at kvinder er betydeligt underrepræsenteret på vigtige poster, hvor der træffes politiske beslutninger vedrørende klimaændringer, energiomstilling og miljø, og opfordrer EU og medlemsstaterne til at vedtage positive foranstaltninger såsom kvoter for at sikre lige og forskelligartet repræsentation på beslutningstagende poster på tværs af EU's institutioner, statslige organer og offentlige myndigheder på alle forvaltningsniveauer og tilknyttede offentlige organer; opfordrer medlemsstaterne til at fremme kvinders meningsfulde deltagelse i ligestillingsbaseret planlægning, politikker og programmer, herunder deres budgetplanlægning, og til at sikre, at sådanne politikker tager hensyn til de forskellige virkninger af klimaændringer og energikriser for kvinder og mænd;
41. bemærker, at medlemsstaterne for at sikre, at EU's arbejdsstyrke er fuldt ud forberedt på aktivt at arbejde hen imod opfyldelsen af Unionens klimamål, bør sigte mod at mindske

kønsforskellene i bygge- og anlægssektoren, bl.a. gennem deres nationale energi- og klimaplaner;

42. glæder sig over, at UNEP og UN Women som de førende miljø- og ligestillingsagenturer i FN-systemet er gået sammen om at udvikle et globalt program til fremme af kvindelige iværksættere for bæredygtig energi; opfordrer Kommissionen og relevante EU-agenturer til at tage dette program til efterretning og fremme lignende mål for bæredygtig iværksætterenergi i EU;
43. understreger, at digital teknologi og digitale platforme er blevet uundværlige i den overordnede proces med at levere uddannelse og træning til kvinder og piger samt i mange arbejdsudvælgelsesprocesser; beklager de negative virkninger af ulige adgang til teknologi, som kan hæmme udviklingen af kvinders og pigers digitale færdigheder, og opfordrer Kommissionen til at sikre, at kvinder og piger i al deres mangfoldighed, herunder enlige kvinder og ældre kvinder og kvinder, der bor i landdistrikter, indre områder og områder med høj risiko for affolkning, ikke rammes uforholdsmæssigt hårdt af energifattigdom;
44. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at mindske den kønsbestemte forskel i energisektoren ved at tackle underrepræsentationen af kvinder i STEAM-karrierer og til at sikre, at kvinder har lige adgang til erhvervsuddannelseskurser og bevidstgørelseskurser inden for STEAM-emner, herunder emner om energieffektivitet og -tilstrækkelighed, og til at skabe en positiv forbindelse mellem erhvervelse af viden og udvikling af færdigheder, der er afgørende for nye jobmuligheder i den digitale og grønne omstilling;
45. anerkender, at de endelige mål om inklusion, ligestilling og opnåelse af kønsbalance i energisektoren fortsat ikke er opfyldt; opfordrer de respektive uddannelsesmyndigheder i medlemsstaterne til navnlig at tilskynde piger til at interessere sig for energisektoren ved at bekæmpe kønsstereotyper i uddannelsesvalg og til at fremme deres tillid til at besidde de nødvendige færdigheder til at blive ansatte, innovatorer og pionerer i energisektoren;
46. understreger, at energisektoren er en af de mest kønsafbalancerede industrier i EU, idet kvinder kun tegner sig for 24 % af arbejdsstyrken⁴⁰, samt med hensyn til dens beskæftigelsesmæssige og hierarkiske kønsopdeling; opfordrer private og offentlige energiselskaber til at udrydde enhver form for forskelsbehandling på grundlag af køn eller andre grunde som fastsat i artikel 21 i chartret om grundlæggende rettigheder; understreger behovet for at bekæmpe de vedvarende strukturelle uligheder mellem kønnene, som fastholder hindringerne for adgang til og fastholdelse af arbejdsstyrken i energisektoren, herunder respekt for og fremme af anvendelsen af barsels- og fædretterigheder; understreger, at energiselskaber, der fremmer ligestilling, udgør et mere attraktivt arbejdsmiljø for alle deres ansatte og potentielle ansatte;
47. glæder sig over initiativerne til fremme af kvinder til at blive iværksættere inden for solenergi, vindenergi, geotermisk energi og hydroelektrisk energi, da dette er til gavn for de involverede kvinder samt det bredere samfund, og opfordrer medlemsstaterne til at identificere eventuelle hindringer, der forhindrer kvinder i at arbejde i disse sektorer; opfordrer private virksomheder inden for energisektoren til at sikre, at teknologi inden

⁴⁰ [EIGE's indeks for ligestilling mellem kønnene 2023](#).

for solenergi, vindkraft, geotermisk energi og vandkraft og dens kvindelige innovatører er bemyndiget til at støtte energiomstillingen;

48. bemærker Kommissionens centrale mål i EU's solenergi-strategi, som søger at gøre EU's solenergisystemer mere konkurrencedygtige og modstandsdygtige; anerkender, hvordan solenergi, vindkraft, geotermisk energi og vandkraft giver flere kvinder adgang til energi, især i landdistrikter; fremhæver behovet for at integrere kvinders sikkerhedsmæssige betænkeligheder i forbindelse med brugen af belysning i forbindelse med udformning og planlægning af by- og mobilitetspolitikker med henblik på at fremme offentlige rum, der er sikre og fri for chikane;
49. opfordrer Kommissionen og Rådet til at forpligte sig til kønsbudgettering og sikre anvendelse heraf på hele EU-budgettet, og at Den Europæiske Revisionsrets anbefalinger gennemføres fuldt ud, herunder i forbindelse med midtvejsevalueringen af den nuværende flerårige finansielle ramme og gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten;

o

o o

50. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.

BEGRUNDELSE

Leveomkostnings og energikrisen – kvinder rammes hårdest

Europa oplever i øjeblikket en leveomkostnings- og energikrise af et omfang, der er næsten uden sidestykke i den nyere historie. Over hele kontinentet kæmper folk for at klare dagen og vejen og må vælge mellem "varme eller mad".

I begyndelsen af 2022, efter covid-pandemien, var Den Europæiske Union parat til at "trække i arbejdstøjet for at gøre Europa grønnere, mere digitalt og mere modstandsdygtigt"¹. Men den 24. februar invaderede Rusland Ukraine.

Ud over de enorme menneskelige lidelser, som Ruslands krig mod Ukraine og dets befolkning har forårsaget, har krigen også i massivt omfang påvirket forsyningskæderne, ført til kraftige stigninger i energi- og fødevarerpriserne og sendt inflationen på himmelflugt. Inflationen fik i 2022 Den Europæiske Centralbank til at hæve renten for første gang i 11 år.

Desværre indtraf inflationsstigningen, før de mest sårbare sociale grupper kunne nå at komme sig efter covid-19-pandemien, hvilket forværrede levevilkårene for mange europæiske borgere yderligere.

Millioner af husstande har nu behov for hjælp på grund af disse stigninger i leveomkostninger og energipriser. Når man imidlertid gå tallene nærmere efter, fremgår det, at de har en kvindelig slagside.

Kvinder i Europa oplever flere socioøkonomiske udfordringer og større fattigdom end mænd. Generelt er kvinders job mere usikre, deres lønninger er lavere, og de udfører hyppigere ulønnet arbejde med pasning af børn. Når det drejer sig om adgang til uddannelse, sundhedspleje, beskæftigelse og sociale tjenester, oplever nogle grupper af kvinder indbyrdes forbundne former for forskelsbehandling. Dette gælder også kvinder over 65 år, kvinder med handicap og kvinder fra etniske minoriteter.

Siden covid-19 er uligheden mellem mænd og kvinder blevet større, og den nuværende leveomkostningskrise rammer kvinder uforholdsmæssigt hårdt på grund af deres lavere gennemsnitsindkomst, dårlige og ineffektive boliger og afhængighed af sociale ydelser. I 2021, før krisen, levede over 20 millioner flere kvinder end mænd under fattigdomsgrænsen i EU. Med det nuværende tempo for fremskridt er EU mindst 60 år fra at opnå ligestilling mellem kønnene².

Ursula von der Leyen lovede, at "ingen ville blive ladt i stikken", men glemte den grønne pagt

Vi ved, at kvinder er i større risiko for at blive ramt af energifattigdom, dvs. mangel på adgang til økonomisk overkommelige energiresourcer. Dette er en anerkendt udfordring på EU-plan. Europa-Kommissionen henviser til, at "energifattigdom er et udbredt problem i hele Europa, da mellem 50 og 125 millioner mennesker ikke har råd til ordentlig indendørs termisk

¹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/recovery-plan-europe_da

² <https://sdgwatcheurope.org/cost-of-living-crisis-exacerbates-poverty-for-women-in-europe/>

komfort";

Der foreligger imidlertid kun få data om, hvordan energifattigdom påvirker mænd og kvinder i EU. Kun få medlemsstater har vedtaget definitioner på energifattigdom og indikatorer for energifattigdom, men disse tager sædvanligvis ikke hensyn til køn.

Allerede i 2016 vedtog Europa-Parlamentet en beslutning om adgang til energi, hvor der opfordredes til en kønsdimension i alle energipolitikker. Desværre er der kun gjort få fremskridt på trods af talrige opfordringer fra Europa-Parlamentet og løftet fra Kommissionens formand, Ursula von der Leyen, om, at den europæiske grønne pagt ikke "ville lade nogen i stikken".

På trods af den nuværende Kommissions tilsagn om at integrere kønsaspektet i alle sine vigtigste initiativer er koblingen mellem ligestilling mellem kønnene og politikområderne i den europæiske grønne pagt samt i genopretnings- og resiliensfaciliteten utilstrækkelige.

I praksis kan det, som Kommissionen hidtil har leveret med hensyn til den grønne pagt, beskrives som en EU-finansieret kønsblind grøn omstilling, der risikerer at øge de eksisterende kønsmæssige og intersektionelle uligheder.

Den Europæiske Revisionsrets særberetning nr. 10/2021: "Integration af kønsaspektet i EU budgettet: Det er på tide at omsætte ord til handling" slår også fast, at Kommissionen ikke opfylder sin traktatbaserede forpligtelse til at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd inden for alle områder af politikudformning og -gennemførelse. Rapporten konkluderer, at indikatorer og kønsopdelte data ofte mangler i forbindelse med politikudviklingen, og at dette forhindrer analyser af integration af kønsaspektet³. Følgelig formår initiativerne under den grønne pagt og genopretnings- og resiliensfaciliteten ikke at sikre ligestilling mellem kønnene.

Også i EIGE's "Ligestillingsindeks for 2023: Kønligestilling og den europæiske grønne pagt" understreges manglen på data af høj kvalitet, og der henvises til, at de nuværende indikatorer ikke er formålstjenlige. Alt for ofte er data ikke kønsopdelte, og indikatorerne er ikke kønsorienterede. De tilgængelige EU-statistikker måler derfor ikke spørgsmål, der er relevante ud fra et intersektionelt kønsperspektiv.

Manglen på dokumentation er en central udfordring for Kommissionen, hvis tilsagnet om at "ikke lade nogen i stikken" er alvorligt ment. Hvis både kvinders og mænds forskellige behov og bekymringer skal integreres på succesfuld vis i de politikker, der gennemfører den europæiske grønne pagt, er der behov for at have adgang til intersektionelle fakta. Dette er afgørende for at sikre lige adgang til den historisk set exceptionelle finansiering og de rige muligheder, som den grønne omstilling giver.

Den grønne pagt skal prioritere social retfærdighed for at bekæmpe kønsbestemt fattigdom

Europa befinder sig atter i en nødsituation i form af en betydelig energikrise, som er affødt af vores afhængighed af fossile brændstoffer og et volatilt energimarked.

Den europæiske grønne pagts sociale aspekter og vores energipolitikker er afgørende for at

³ <https://www.eca.europa.eu/da/publications?did=58678>

opfylde EU's klimamål og afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af Ruslands krig mod Ukraine.

I øjeblikket betaler de mest sårbare EU-borgere prisen for volatiliteten som følge af vores energisystems afhængighed af fossil energi. Fattigdom rammer især kvinder, og allerede i 2021, inden den aktuelle krise, levede over 20 millioner flere kvinder end mænd under fattigdomsgrænsen i EU.

Europa-Parlamentet har fremsat adskillige markante erklæringer om ligestilling mellem kønnene og energiomstillingen. I sin beslutning af 17. februar 2022 anerkendte Parlamentet, at kvinder stadig står over for strukturelle og kulturelle hindringer for deltagelse i alle aspekter af gennemførelsen af energi- og klimaomstillingen⁴.

Strukturelle problemer kræver strukturelle løsninger. Derfor skal intersektionelle data og en kønsorienteret tilgang afspejles i EU's politikudformning for at imødegå stigningen i kønsbestemt fattigdom. Gennemførelsen af den europæiske grønne pagt udgør en mulighed for at leve op til tilsagnet om integration af kønsaspektet og et intersektionelt perspektiv i alle EU's aktiviteter, herunder i EU's budgetteringsproces.

Betænkningen indeholder en række foranstaltninger med henblik på at bekæmpe stigningen i kønsbestemt fattigdom og gentager Europa-Parlamentets talrige opfordringer til Kommissionen om at opfylde sit løfte om at sikre en grøn omstilling, som fungerer for alle.

Det kan konkluderes, at sikring af en socialt retfærdig grøn omstilling er en absolut forudsætning for, at den grønne pagt kan blive en succes og for at opnå ligestilling mellem kønnene i Den Europæiske Union.

⁴ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-02-17_DA.html

**BILAG: LISTE OVER FORETAGENDER ELLER PERSONER,
SOM ORDFØREREN HAR MODTAGET INPUT FRA**

I henhold til artikel 8 i bilag I til forretningsordenen erklærer ordføreren at have modtaget input fra følgende enheder eller personer som led i udarbejdelsen af betænkningen inden vedtagelsen i udvalget:

Foretagende og/eller person
Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder (EIGE)
Det Europæiske Institut til Forbedring af Leve- og Arbejdsvilkårene
-
Ordføreren har udarbejdet ovenstående liste på eget ansvar.

OPLYSNINGER OM VEDTAGELSE I KORRESPONDERENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	30.11.2023
Resultat af den endelige afstemning	+ : 20 - : 2 0 : 3
Til stede ved den endelige afstemning – medlemmer	Isabella Adinolfi, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Margarita de la Pisa Carrión, Frances Fitzgerald, Lina Gálvez Muñoz, Radka Maxová, Johan Nissinen, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Pina Picierno, Maria Veronica Rossi, Christine Schneider
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Abir Al-Sahlani, Marina Kaljurand, Aušra Maldeikienė, Silvia Modig, Susana Solís Pérez, Pernille Weiss, Angelika Winzig
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere, jf. forretningsordenens art. 209, stk. 7	Helmut Geuking, Pär Holmgren, France Jamet, Grace O'Sullivan, Tomáš Zdechovský

**ENDELIG AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB
I KORRESPONDERENDE UDVALG**

20	+
PPE	Adinolfi Isabella, Fitzgerald Frances, Geuking Helmut, Maldeikiene Ausra, Schneider Christine, Weiss Pernille, Winzig Angelika, Zdechovský Tomáš
Renew	Solís Pérez Susana
S&D	Biedron Robert, Blinkeviciute Vilija, Gálvez Muñoz Lina, Kaljurand Marina, Maxová Radka, Noichl Maria, Ohlsson Carina, Picierno Pina
The Left	Modig Silvia
Verts/ALE	Holmgren Pär, O'Sullivan Grace

2	-
ECR	Nissinen Johan, de la Pisa Carrión Margarita

3	0
ID	Jamet France, Rossi Maria Veronica
Renew	Al-Sahlani Abir

Tegnforklaring:

+ : for

- : imod

0 : hverken/eller